

Tenebrae

25č

NAKLADATELSTVÍ CARCOSA UVÁDÍ

KATHULOS

PRVNÍ
české
VYDÁNÍ

ROBERT E.
HOWARD

PŘELOŽIL MILAN ŽÁČEK

KATHULOS

ROBERT E. HOWARD

přeložil Milan Žáček

Carcosa
Kroměříž, 2026

Překlad (translation) © Milan Žáček, 2026

Obálka (jacket illustration & design) © Jiří Arbe Miňovský, 2026

Czech edition © Carcosa – Tatiana Žáčková, 2026

ISBN 978-80-88662-53-2 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-88662-57-0 (Epub)

ISBN 978-80-88662-58-7 (Mobi)

ISBN 978-80-88662-59-4 (Pdf)

1. Tvář v mlze

„Nejsme nic než průvod živých stínů,
kouzelných zjevů, jež přichází a mizí v dýmu.“
– Chajjám

Ta hrůza poprvé nabyla konkrétní podoby uprostřed toho, co má ke konkrétnosti nejdál – hašišového snu. Dlel jsem na bezčasé, bezprostorné pouti podivuhodnými krajinami, které náleží onomu stavu bytí – miliony mil daleko od Země a všeho pozemského –, a přece jsem si začal uvědomovat, že se neznámými prázdnotami něco blíží, něco, co pak bezohledně škublo závoji mých iluzí a vetřelo se do mých vizí.

Do běžného bdělého stavu jsem se tak docela nenavrátil, nicméně jsem si byl vědom jakéhosi zření a rozpoznávání, jež mi bylo nepříjemné a zdálo se být v nesouladu se sněním, které jsem si do té chvíle vychutnával. Tomu, kdo nikdy nepoznal potěšení z hašišu, musí mé vysvětlení připadat chaotické a neuvěřitelné. V každém případě jsem vnímal, jak se trhají mlhy, a vzápětí se mi do zorného pole nasunula Tvář. Nejprve jsem si myslel, že je to pouze obyčejná lebka; pak jsem si však všiml, že místo bílé má odpornou žlutou barvu a je obdařena jakousi děsivou formou života. Hluboko v důlcích se jí třpytily oči a čelistmi pohybovala, jako by hovořila. Tělo bylo s výjimkou vysokých útlých ramen neurčité a nezřetelné, naopak ruce, které se vznášely v oparu před lebkou a pod ní, působily hrozivě živě a naplňovaly mě plíživým děsem. Podobaly se rukám mumie, byly dlouhé, hubené a zažloutlé a měly sukovité klouby a kruté, zakřivené drápy.

A poté, k dovršení té neurčité hrůzy, která se mě rychle zmocňovala, se ozval hlas – představte si člověka tak dlouho mrtvého, že jeho hlasové ústrojí oprýskalo a odvyklo řeči. Právě

taková myšlenka mě napadla a způsobila, že mi při poslechu naskočila husí kůže.

„Silný hromotluk, který by mohl být nějak k užitku. Dohlédněte na to, aby dostal tolik hašišu, kolik bude potřebovat.“

Nato se tvář začala vzdalovat, právě ve chvíli, kdy jsem vycítil, že předmětem hovoru jsem já sám – mlhy se zvířily a začaly se opět uzavírat. Přesto ještě na okamžik vystoupil do popředí o poznání zřetelnější zjev. Zalpal jsem po dechu – nebo se o to alespoň pokusil. Zaznamenal jsem totiž, jak se nad vysokým, podivným ramenem onoho umrlčího přízraku jasně vyloupila jiná tvář, jako by na mě zvědavě vyhlédla. Pootevřené rudé rty, dlouhé tmavé řasy lemující živé oči, zářivý oblak vlasů. Přes rameno Hrůzy na mě krátce popatřila úchvatná krása.

2. Otrok hašiše

„Středem Země, Sedmou branou já nes' se v dál,
až na trůn Saturnův usedl jsem jako král –“
– Chajjám

Můj sen o umrlčí tváři se nesl přes tu obvykle nepřekonatelnou propast, která zeje mezi hašišovým obluzením a všední realitou. Seděl jsem se zkříženýma nohama na rohoži v Chrámu snů Jün Ša-tchua a snažil se sebrat slábnoucí síly svého zchřadlého mozku a přinutit ho, aby si vybavil určité události a obličeje.

Můj poslední sen se zásadně lišil od všeho, co se mi dosud zdálo, a natolik roznítil mou uvádající zvědavost, že mi to nedalo a začal jsem se pít po jeho původu. Když jsem se pouštěl do prvních experimentů s hašišem, snažil jsem se u všech těch divokých fantasmagorií hledat nějaký tělesný nebo psychologický základ, leč v poslední době mi stačilo si drogu vychutnávat, aniž bych zkoumal jakékoli příčiny a následky.

Odkud se vzal v souvislosti s oním preludem ten nevysvětlitelný pocit určité povědomosti? Sevřel jsem si v dlaních třesící hlavu a klopotně hledal vodítko. Živý mrtvý muž a dívka jedinečné krásy, která mu hledí přes rameno... A pak jsem si vzpomněl.

V mlhách dřívějších dnů a nocí, jež zastírají žití a paměť požívače hašiše, mi došly peníze. Připadalo mi, jako by se to událo už před léty nebo možná staletími, ale můj ustrnulý rozum mi sděloval, že od této krize pravděpodobně uplynulo pouze několik dní. V každém případě se stalo to, že když jsem se jako obvykle dostavil do Jün Ša-tchuova ubohého doupěte, obrovitý černocho Hassim mě vyhodil zpátky na ulici, jakmile se zjistilo, že jsem švorc.

S rachotem se kolem mě zřítíl celý vesmír a nervy se mi neúprosným bažením rozdrnčely jako pevně natažené klavírní

struny. Dřepěl jsem v prachu ulice a něco zvířecky blábolil, dokud si to Hassim nepřidusal ven a moje kňourání neutišil ranou, po níž jsem se v poloomráčení svezl k zemi.

Když jsem se vzápětí vrávoravě postavil, veškeré myšlenky soustředěné na řeku, jež chladivě zurčela jen kousíček ode mě, ucítil jsem na paži lehký dotek cizí ruky, hebké jako růže. Polekaně jsem se otočil a zůstal jako uhranutý stát před nádhernou podívanou, jež se naskytla mému zraku. Upíraly se na mě tmavé oči, zprůzračnělé soucitem, a drobná ručka mě tahala za otrhaný rukáv zpátky ke dveřím Chrámu snů. Ucukl jsem, ale pobídl mě tichý, jemný a melodický hlas, a já, naplněn prazvláštní důvěrou, jsem se šouravě vydal za svou krásnou průvodkyní.

U dveří nás potkal Hassim s rukama pozvednutýma v bojovém postoji a temně zachmuřeným opičím čelem; ale když jsem se v očekávání rány přikrčil, znehybněl v reakci na dívčinu zdviženou ruku a její slovní příkaz, v němž zazněl nepopíratelně velitelský tón.

Jejím slovům jsem nerozuměl, ale nezřetelně, jako přes mlžný závoj, jsem zahlédl, že černochovi dala peníze, načež mě odvedla k pohovce a pobídla, abych ulehl na polštáře, které načechrala, jako bych byl egyptský král, a nikoli otrhaný, špinavý odpadlík, který žije již pouze pro hašiš. Na okamžik mě na čele zastudila její štíhlá ruka, a pak byla pryč a přišel Júsuf Alí s onou látkou, již se křikem domáhala sama moje duše – a netrvalo dlouho a znovu jsem se toulal těmi podivnými a exotickými krajinami, které zná pouze otrok hašiše.

Když jsem teď seděl na rohoži a hloubal nad svým snem o umrlčí tváři, vrtal mi stále víc hlavou. Od chvíle, kdy mě ta neznámá dívka přivedla zpátky do doupěte, jsem se ztrácel a navracel jako dřív, kdy jsem ještě míval dost peněz a nezůstával Jün Ša-tchuovi nic dlužen. Někdo mu za mě bezpochyby platil, a byť mi podvědomí napovídalo, že tak činí ona dívka, můj sešlý mozek nedokázal tuto skutečnost plně obsáhnout ani se neptal, proč by něco takového měla dělat. Ale k čemu mi bylo přemýšlet? Někdo prostě platí a pestrobarevné sny pokračují, tak co na tom? Teď už jsem nad tím ovšem přemítal. Poněvadž dívka, která mě ochránila před Hassimem a poskytla mi novou dávku hašiše, byla táž dívka, již jsem viděl ve snu o umrlčím přízraku.

Ach, jak krásnou měla tvář a ruce. Její půvab prorazil otupělost mého úpadku, jako kdyby mi nožem proklála srdce. Podivně ožily vzpomínky na dny, kdy jsem býval mužem jako jiní muži – ne tím mrzutým, nahrbeným otrokem snů. Jak vzdálené a matné byly ty dny, zářivé ostrovy v oparu let – a jak temné moře se mezi nimi prostíralo!

Pohlédl jsem na svůj otrhaný rukáv a na špinavou, pařátovitou ruku, jež z něj vyčnívala. Přes převalující se kouř, který halil tu špinavou místnost, jsem hleděl na nízké palandy podél stěny, na nichž leželi tupě zírající snílci – otroci hašišu nebo opia, jako jsem byl já. Hleděl jsem na Čínany v trepkách, kteří se tiše míhali sem a tam s dýmkami nebo nad drobnými mihotavými ohýnky nahřívali kuličky koncentrovaného očištění. Hleděl jsem na Hassima, stojícího se založenýma rukama u dveří jako mohutná socha z černého čediče.

Zachvěl jsem se a skryl tvář v dlaních, protože za slabého úsvitu navracející se mužnosti jsem pochopil, že tento poslední a nejkrutější sen je pouhou chimérou – překonal jsem oceán, přes nějž jsem se nikdy nemohl vrátit, dobrovolně jsem se odřízl od světa normálních mužů a žen. Nezbyvalo mi než tento sen utopit stejně, jako jsem utopil všechny ostatní – rychle a s nadějí, že brzy dosáhnu Nejzazšího oceánu, který se nachází za všemi sny.

Takové jsou tyto prchavé okamžiky jasnozřivosti a touhy, jež strhávají závoje všem otrokům drog – nevysvětlitelné, bez naděje na naplnění.

Pročež jsem se vrátil ke svým prázdným snům, ke svým fantasmagorickým iluzím; ale občas, jako když meč prosekává mlhu, se vrchovinami, nížinami a moři mých vizí jako napůl zapomenutá hudba prochvěl třpyt tmavých očí a zářivých vlasů...

Ptáte se, jak jsem se já, Stephen Costigan, Američan a muž jistých dovedností a kultivovanosti, ocitl na kavalci ve špinavém doupěti v londýnském Limehousu? Odpověď je jednoduchá – nebyl jsem žádný vyžilý zhýralec hledající nová vzrušení v tajemstvích Orientu. Odpověď zní – Argonne! Bože, jaké hlubiny a výšiny hrůz se ukrývají v tomto jediném slově! Válečné trauma – roztrhán šrapnely. Nekonečné dny a noci bez konce, a burácející rudé peklo nad Zemí nikoho, kde jsem ležel postřelen a raněn, s cáry krvavého masa. Mé tělo se zotavilo, jak – to nevím; ale mysl se zotavení nedočkala.

A šlehající oheň a svíjející se stíny uvnitř mé trýzněné mysli mě srážely stále níž po schodišti úpadku, bez zájmu o cokoli, až jsem nakonec našel úlevu v Jün Ša-tchuově Chrámu snů, kde jsem své rudě zbarvené sny zabil ve snech jiných – snech hašíše, s jejichž pomocí může člověk sestoupit na samotné dno těch nejrudějších pekel, nebo se vznést do nepojmenovatelných výšin, kde jsou hvězdy jen diamantovými špičkami pod jeho nohama.

Moje vize nebyly vizemi opilce či bídáka. Dosahoval jsem nedosažitelného, stál jsem tváří v tvář neznámu a v kosmickém klidu poznával netušené. A byl jsem svým způsobem spokojen, dokud můj vysněný vesmír nezbortila vidina blyštících se vlasů a šarlatových rtů a nezanechala mě roztřeseného v jeho rozvalinách.

3. Pán zhouby

„A ten, kdo svrh' tě na tuto plochu,
ten ví, jak hra se hra. vše to ví a zná!“
– Chajjám

Jen co jsem se malátně probral ze svého čerstvého hýření, hrubě mnou zacloumala čísi ruka.

„Pán si tě žádá! Vstávej, ty prase!“
Třásl mnou Hassim.

„Jdi s Pánem ke všem čertům!“ odpověděl jsem, protože jsem Hassima nenáviděl – a bál se ho.

„Hni sebou, nebo už nebude žádný hašiš,“ zněla jeho bezohledná odpověď, a já jsem povstal v rozechvělém spěchu.

Černošskému hromotlukovi jsem se vydal v patách. Mířil do zadní části budovy, přičemž kličkoval mezi zbídačenými snivci na podlaze.

„Povolejte na palubu všechny lodníky!“ mumlal monotónně jakýsi námořník na palandě. „Všechny lodníky!“

Hassim vzadu rozrazil dveře a pokynul mi, abych do nich vstoupil. Nikdy jsem tudy neprocházel a předpokládal jsem, že se dostaneme do soukromého bytu Jün Ša-tchua. V prostoru za dveřmi však stálo pouze skládací lůžko, jakási bronzová modla, před níž hořelo kadidlo, a těžký stůl.

Hassim na mě vrhl zlověstný pohled a uchopil desku stolu s úmyslem jím trhnout. Stůl se pohnul, jako by spočíval na otočném soklu, a spolu s ním se pohnula i část podlahy, díky čemuž se odhalil skrytý průchod v podlaze. Do tmy scházely schody.

Hassim zapálil svíčku a strohým gestem mi pokynul, abych se po nich vydal. Uposlechl jsem s mátožnou poslušností požívače drog a on mě následoval, přičemž padací dveře nad námi uzavřel pomocí

železné páky připevněné ke spodní straně podlahy. V polotmě jsme sestupovali po vratkých schodech – bylo jich myslím devět nebo deset –, dokud jsme nenarazili na úzkou chodbu.

Nato se Hassim, vysoko před sebou ruku se svíčkou, opět ujal vedení. Stěny chodby, připomínající podzemní sluj, jsem sice sotva viděl, ale věděl jsem, že není široká. V mihotajícím se světle bylo patrné, že je zcela prosta jakéhokoli zařízení vyjma řady podivně vyhlížejících beden, jimiž byly lemovány stěny – napadlo mě, že jde o nádoby s opiem a jinými omamnými látkami.

Ve stínech bylo slyšet ustavičné cupitání a občas se v nich přízračně zableskla rudá očka, prozrazující přítomnost značného množství velkých krys, jimiž je zamořen celý tamní úsek nábřeží Temže.

Poté se ze tmy před námi vynořily další schody, kterými chodba znenadání skončila. Hassim se do nich pustil a nahoře čtyřikrát zaklepal na to, co opět vypadalo jako spodní strana podlahy. Otevřely se neviditelné dveře a nás zalila záplava tlumeného, přízračného světla.

Hassim mě hrubě dostrkal nahoru a najednou jsem zůstal nevěřícně stát v prostředí, jaké jsem nevidal ani ve svých nejdivočejších vizích. Stál jsem v džungli palem, kterou se kroutil milion jasně zbarvených draků! Jakmile moje vylekané oči začaly přivykat světlu, uviděl jsem, že jsem nebyl přenesen na jinou planetu, jak jsem se zpočátku domníval. Palmy tam sice byly, i ti draci, ale stromy byly umělé a vyrážely z velkých květináčů a draci se svíjeli na těžkých tapisériích, jež zakrývaly stěny.

Místnost sama byla něco obludného – připadala mi až jaksi nelidsky obrovská. Jako by se tam nad vším vznášel hustý kouř, nažloutlý kouř, který vyvolával dojem tropů, halil strop a hatil pohledy vzhůru. Všiml jsem si, že se line z oltáře před stěnou po mé levici. Trhl jsem sebou. Šafránově se vlnící mlhou se na mě zablyštěly dvě oči, odporně velké a živé. Neurčitého tvaru nabývaly dosud vágní kontury jakési zvířecí modly. Znepokojeně jsem se rozhlížel, všiml si orientálních otomanů, pohovek a všelijakého výstředního vybavení, a pak jsem očima spočinul na lakované zástěně přímo přede mnou.

Pohledem jsem ji nedokázal proniknout a nevycházel zpoza ní žádný zvuk, a přesto jsem cítil, jak se mi skrze ni do vědomí vpíjí něčí pohled – pohled, který mi propaloval duši. Z té podivné zástěny s jejími bizarními řezbami a bezbožnými ozdobami se rozlévala zvláštní aura zla.

Hassim se před ní po muslimsku uklonil, pak beze slova odstoupil, založil si ruce na hrudi a zůstal stát jako socha.

Těžké a tísnivé ticho znenadání prolomil mužský hlas.

„Ty, jenž jsi prasetem – chtěl bys být znovu mužem?“

Ošil jsem se. Tón byl nelidský, chladný – a co víc, bylo z něj patrné, že mluvčí dlouho nepoužíval hlasivky. Byl to hlas, který jsem slýchal ve svém snu!

„Ano,“ odpověděl jsem jako v transu, „chtěl bych být znovu mužem.“

Následovalo krátké ticho; pak se hlas ozval znovu, přičemž spolu s ním zazněl i jakýsi zlověstný ševlivý podtón, jako když netopýři poletují jeskyní.

„Udělám z tebe znovu muže, neboť jsem přítelem všech zlomených lidí. Neučiním tak ani za peněžní odměnu, ani za vděčnost. Poskytnu ti znamení na zpečetění svého slibu a přísahy. Protáhni ruku zástěnou.“

Při této podivné a téměř nesrozumitelné promluvě jsem jen nechápavě stál, a když poté hlas nespátřeného mluvčího poslední příkaz zopakoval, popošel jsem vpřed a strčil ruku do štěrbiny, která se mezitím v zástěně tiše otevřela. Cítil jsem, jak mi někdo sevřel zápěstí v železném stisku a dlaně mojí ruky se dotklo něco sedmkrát studenějšího než led. Poté stisk povolil, a když jsem ruku vytáhl, uviděl jsem u kořene palce podivný, modře vykreslený symbol – znamení připomínající štíra.

Hlas opět něco pronesl v tom syčivém jazyce, kterému jsem nerozuměl, a k zástěně uctivě předstoupil Hassim. Sáhł za ni, načež se ke mně otočil, v ruce pohár s jakousi jantarově zbarvenou tekutinou, který mi s ironickou úklonou nabídl. Zdráhavě jsem jej převzal.

„Pij a neboj se,“ pronesl tajuplný hlas. „Je to jen egyptské víno s životadárnými účinky.“

Nádobu jsem pozvedl a vyprázdnil ji; nápoj chutnal odporně, a jakmile jsem číši vrátil Hassimovi, měl jsem pocit, jako by se mými vyžilými žilami prohnala nová energie a síla.

„Zůstaň v domě Jün Ša-tchua,“ řekl hlas. „Budeš dostávat stravu a budeš mít kde složit hlavu, dokud nezesílíš natolik, abys pracoval sám na sebe. Nebudeš užívat žádný hašiš a ani ho nebudeš potřebovat. A teď už jdi!“

Jako v mrákotách jsem následoval Hassima zpátky tajnými dveřmi, po schodech, temnou chodbou a nahoru dalšími dveřmi, jimiž jsme se opět dostali do Chrámu snů.

Když jsme ze zadní komory vykročili do hlavní místnosti snů, otočil jsem se k černochovi s otázkou: „Pán? Čeho Pán? Života?“

Hassim se divoce a sardonicky zasmál.

„Pán zhouby!“

4. Pavouk a moucha

„— Byl tu závoj, za něž nebylo mi zřít;
byly tu dveře, k nimž nenašel jsem klíč.“
– Chajjám

Seděl jsem na Jün Ša-tchuových polštářích a přemítal s jasnou myslí, čímsi pro mě tak novým a zvláštním! Pokud jde o můj vnitřní stav, všechny mé pocity byly nové a zvláštní. Měl jsem dojem, jako bych se probudil z nestvůrně dlouhého spánku, a ačkoli moje myšlenky byly ještě těžkopádné, vnímal jsem, že pavučiny, které je tak dlouho dusily, něco částečně odmetlo.

Přešel jsem si rukou po čele a všiml si, jak se mi chvějí prsty. Byl jsem zesláblý, roztřesený a pocítil jsem první zahlodání hladu – ne však po droze, nýbrž po jídle. Co vůbec bylo v tom nápoji, který jsem vypil v té tajemné komoře? A proč si „Pán“ ze všech Jün Ša-tchuových trosek vybral pro regeneraci právě mě?

A kdo je onen „Pán“? To slovo mi připadalo neurčitě povědomé – úporně jsem se snažil rozvzpomenout. Ano – slyšel jsem ho, když jsem lehával v polospánku na palandách nebo na podlaze. Jün Ša-tchu, Hassim nebo Maur Júsuf Alí ho pronášeli šepem, mumlali ho ve svých tlumeně vedených rozhovorech, vždy v kombinaci se slovy, kterým jsem nerozuměl. Cožpak Jün Ša-tchu není pánem Chrámu snů? Měl jsem za to – a ostatní závislí jakbysmet –, že svraštělý Číňan vládne nad tímto sešlým královstvím pevnou rukou a že Hassim a Júsuf Alí jsou jeho služebníci. A ti čtyři mladí Číňani, kteří zahřívali opium s Jün Ša-tchuem a také Afgháncem Jár Chánem, Haiťanem Santiagem a odrodilým sikhem Ganrou Singhem – v našich představách do jednoho v Jün Ša-tchuově žoldu –, jsou s tímto opiovým baronem svázáni pouty zlata nebo strachu.

Jün Ša-tchu totiž platil v londýnské Čínské čtvrti za velké zvíře a slyšel jsem, že jeho chapadla sahají přes moře do vysokých pater mocných a tajemných tongů. Byl snad za tou lakovanou zástěnou Jün Ša-tchu? Ne; Číňanův hlas jsem dobře znal a navíc jsem ho viděl, jak v přední části Chrámu něco kutí přesně ve chvíli, kdy jsem procházel zadními dveřmi.

Napadla mě další myšlenka. Jak jsem tak pozdě v noci nebo v šeru úsvitu polehával v Chrámu v polovičním obluzení, často jsem dovnitř vídal vklouznout muže a ženy, jejichž oděv i vystupování do zdejšího prostředí podivně nezapadaly a působily zhola nepatříčně. Vysoké, vzpřímené muže, leckdy ve večerním úboru s kloboukem staženým hluboko do čela, a elegantní dámy pod závojem, v hedvábí a kožešinách. Tyto osoby nikdy nepřicházely společně, vždy vstupovaly po jedné a se zakrytou tváří spěchaly k zadním dveřím, kde zmizely, aby později – někdy i po několika hodinách – zase vypluly ven. Poněvadž jsem věděl, že touha po droze někdy plane i v nejvyšších společenských kruzích, nikdy jsem se nad tím příliš nepozastavoval. Předpokládal jsem, že jde o bohaté muže a ženy z vyšších sfér, kteří také propadli oné neodolatelné žádostivosti, a že se někde v zadní části podniku nachází soukromý pokoj určený pouze pro ně. A přesto jsem se teď musel ptát, protože některé z těchto osob se zdržely jen na chvíličku: chodili si vždy pouze pro opium, nebo i ony procházely tou podivnou chodbou, aby ztratily slovo s Tím za zástěnou?

V myšlenkách jsem si pohrával i s představou vynikajícího specialisty, k němuž přicházejí lidé ze všech tříd, aby pod jeho vedením našli úlevu od drogové závislosti. V tomto případě by bylo zvláštní, že si takový člověk vybere k práci právě opiové doupe – a s podivem bylo i to, že na něj majitel domu očividně pohlíží s nesmírnou úctou.

Dohadů jsem zanechal, jakmile mě z nezvyklého myšlenkového úsilí rozbolela hlava, a zavolal jsem si o jídlo. Júsuf Alí mi ho na podnosu doručil s překvapivou rychlostí. Ba co víc, při odchodu se mi hluboce uklonil a mně nezbylo než se ptát, proč došlo v souvislosti s mým postavením v Chrámu snů k tak bizarnímu posunu.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Kathulos***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.